

Er kon over de uitvoeringsbesluiten van het generatiepact onderhandeld worden. Daarmee wou de regering de vakbonden paaien. De eensgezindheid binnen de regering bleef zelfs na de twee actiedagen van 7 en 28 oktober als een blok overeind. Over pakweg communautaire of ethische kwesties gaat het hard tegen onzacht binnen de politieke klasse. Als het op de sociaal-economische politiek aankomt, staat de regering eensgezind tegenover de arbeidersbeweging. Moeten er nog argumenten aan vuil gemaakt worden om het klassenkarakter van deze regering aan te tonen?

Net als een jaar geleden met het interprofessioneel akkoord pogen regering en patronaat met ruggesteun van de voltallige media de neoliberale politiek door onze strot te duwen. De besprekingen over de sociale zekerheid en het pensioen waren nochtans aangekondigd als 'tripartiet'. Dat betekent de facto: regering en patronaat als twee handen op een buik, tegenover een vakbond die worstelt met zijn politieke vrienden, vandaag tot op het punt dat die laatsten het deksel op de neus dreigen te krijgen.

Over het pact zelf kon niet meer gepraat worden, de vakbonden stonden voor een voldongen feit. Zij mochten nog wat morrelen in de marge om de zaak aanvaardbaar te maken voor de achterban. Via dit soort neponderhandelingen wilde de regering vooral tijd winnen en demobiliseren. De vakbondsleidingen gingen al te gretig op dit aanbod in. Zij beperkten hun kritieken tot de kwestie van het brugpensioen. Het terugschroeven hiervan ontmantelt immers hun manoeuvreerruimte tijdens herstructureringen. Over de patronale lastenverlagingen repten ze met geen woord.

100.000 betogers, die bedrieg je niet zomaar

De Belgische regering speelt ondertussen leentjebuurt bij de Franse collega's, zonder in te zien hoe die radicaal door de mand vielen op 29 mei. Toen in Frankrijk de Europese grondwet werd verworpen, was dat volgens hen omdat de mensen 'het niet goed begrepen hadden', of de politici 'het niet goed hadden uitgelegd'. Sommigen meenden simpelweg dat de stemming overgedaan moest worden - zoals voorheen onder andere in Ierland gebeurde met het verdrag van Nice. Als de kiezers de heersende politici en hun beleid verwerpen, dan moeten de politici de kiezers maar veranderen, zowaar een mooi model van democratie!

Ook de Belgische regering kan moeilijk vasthouden aan de gedachte dat ze de publieke opinie achter zich heeft: 100.000 betogers, dat is geen kleine militante minderheid! Ze blijft echter volharden in de boosheid: een informatiecampagne in de dagbladen - met ons belastinggeld - moet dan maar de publieke opinie bewerken. Alsof zoiets futiels nog werkt op een moment dat de actiebereidheid zo groot is.

Het generatiepact is maar een etappe

Na dertig jaar soberheidspolitiek weet iedereen dat dit generatiepact maar een stap is, en dat er nog veel volgen als het van de verenigde club van liberalen, sociaal- en christen-democraten en patroons afhangt. Bart Somers zegt het zelfs met zoveel woorden en kondigde al een tweede generatiepact aan.

De regering en haar omgeving spreken een andere taal dan de 100.000 betogers. Die laatsten zitten niet te wachten op een uitleg over de punten en komma's van het generatiepact. Ze weten toch welke richting het uiteindelijk opgaat, wat voor akkefietjes de regering ook mag toevoegen om de pijn te verzachten.

De politiek van cadeaus aan het patronaat gaat immers onverdroten voort. De laatste truuk van de regering - die Verhofstadt gezwind in Azië ging promoten bij potentiële investeerders - is de notionele interestaftrek. Het gaat erom dat bedrijven die nieuwe investeringen uit eigen middelen financieren, een fictieve interestkost (die ze normaal zouden hebben als ze voor die investering geld

hadden geleend bij een bank) fiscaal kunnen aftrekken. Nog een aftrekpost op de belastingen die de patroons betalen dus, nadat de vennootschapsbelastingen al verschillende malen naar beneden werden herzien. Nu zal de effectieve belastingvoet verder dalen van de huidige 33,99 % naar een goeie 26 %, volgens sommigen zelfs naar minder dan 25 %. Deze cadeau aan de kapitalisten moet een alternatief bieden voor de coördinatiecentra (een soort fiscale paradijzen voor multinationals in België), die onder druk staan van de EU. Aanvankelijk was er nog de voorwaarde dat de renteaftrek op het eigen vermogen drie jaar moet worden gereserveerd, en dus niet als dividend uitgekeerd mag worden aan de aandeelhouders. Die clausule werd ondertussen geschrapt. Het neoliberale model is niet voor niets het paradijs voor de aandeelhouders-parasieten!

Wat moeten vakbonden met politiek?

De vakbondsbureaucratie zit in een moeilijke positie. De afbraak van het brugpensioen reduceert haar manoeuvreerruimte tijdens het sociaal overleg bij herstructureringen. De leiding mikt dan ook vooral op het behoud van het brugpensioen, zonder lawaai te maken over de patronale lastenverlagingen, die nochtans gewoonweg dalingen zijn van ons indirecte loon. De druk van onderuit maakt het echter noodzakelijk meer uit de brand te slepen dan wat punten en komma's. 100.000 betogers paai je niet met wat bijstellingen in de uitvoeringsbesluiten.

De ACV-leiding kan zich geen tweede 7 oktober permitteren en bleef lang op de vlakte. De bezorgdheid de syndicale eenheid geen tweede keer te breken en zelf het gezicht te verliezen of tegen de eigen militanten in te gaan, was groot. In verschillende ABVV-centrales werden zware dreigingen geuit na de bekendmaking van de tien 'verfijningen' aan het generatiepact. De druk op de nationale leiding is dan ook groot. Alain Clauwaert van de Algemene Centrale noemde het pact 'onaanvaardbaar', en 'een kaakslag voor de 100.000 betogers'. Hij vindt dan ook terecht dat de twee grote vakbonden een gezamenlijk actieplan moeten opstellen. Op het moment van het ter perse van Rood is het nog onduidelijk welke acties uiteindelijk uit de bus komen.

Binnen de SP.A is ondertussen ook georganiseerd protest ontstaan onder de naam SP.A-Rood, o.a. rond Jef Sleenckx en de mensen van Vonk. Een verdienstelijke poging om het verzet te organiseren, dat zeker. Maar de idee dat een doorbraak mogelijk is vanuit de sociaal-democratie is hoe langer hoe meer een illusie op een moment dat de sociaal-democratie nauwelijks 20 % van de stemmen haalt (en volgens recente opiniepeilingen felle klappen zou krijgen), haar traditionele basis welbewust laat vallen (en dus de strijd tegen het Vlaams Blok opgeeft), op zoek is naar een nieuw 'middenklasse'-publiek (weg van het miserabilisme, dixit Stevaert), openlijk de vakbonden aanvalt en nauwelijks een democratisch intern debat kent. Jef Sleenckx, en met hem steeds meer mensen binnen de socialistische vakbond, meent dan ook dat er wel iets nieuws zal moeten komen als er de komende periode niets beweegt binnen de SP.A. We zijn in blijde verwachting om aan dat 'iets nieuws' mee te bouwen.

De druk die een onafhankelijke politieke formatie kan uitoefenen op de hele linkerkant is immers veel groter dan een linkervleugel binnen de sociaal-democratische partij, die objectief gewoon linkse kiezers kanaliseert naar een partij die de neoliberale politiek uitvoert. Het is dus zaak binnen de vakbond te pleiten voor de breuk met de huidige politieke 'vrienden' en voor een nieuwe partij die een onafhankelijk klassenstandpunt verdedigt en de veelvuldige vormen van protest tegen het neoliberalisme kan verenigen.